

VERBETERCHECKS BRENGEN KNELPUNTEN IN BEELD

‘Elkaar aanspreken op onveilig gedrag’

Aan veilig werken werd bij machinebouwer Marvu altijd al aandacht besteed. Maar toen vernieuwing van de risico-inventarisatie nodig was, kon preventiemedewerkster Ankie van Boxtel best hulp gebruiken. Samen met de verbetercoach van 5xbeter zijn met verbeterchecks de knelpunten in beeld gebracht. “De verbeterchecks zijn heel praktisch in gebruik.”

Preventiemedewerkster Ankie van Boxtel: ‘De RI&E mag geen papieren tijger zijn.’

Met de groei in productie groeit het aantal werknemers en het areaal aan machines en gereedschappen. Bij deze groei moet de aandacht voor veilig en gezond werken gelijke tred houden. Dat gebeurt door het tijdig inventariseren van nieuwe risico's op de werkvloer. Hierbij kan een metaalbedrijf kosteloos ondersteuning inroepen van '5xbeter, IJzersterk voor veilig werk.' Hiervoor koos ook Marvu Machine- en Apparatenbouw bv, een in 1993 opgericht

metaalbedrijf met 33 werknemers in het Brabantse Sint-Oedenrode en een jaaromzet van circa 5,5 miljoen euro. Marvu maakt transportsystemen en speciaal machines voor de voedselverwerkende industrie, zoals brood en banket, vlees, vis en groente. Preventiemedewerkster Ankie van Boxtel kreeg van de directie de vraag of zij zich wilde buigen over het actualiseren van de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E). “Op arbo- en veiligheidsgebied”, zegt Van

Boxtel, “was al het nodige in gang gezet, zoals afscherming van machines tegen draaiende delen, veiligheidsschoenen, otoplastieken tegen machinelawaai, afzuiging van lasrook, tilhulpen. Verder kennen wij hier al periodiek gezondheidsonderzoek, een opleiding Veilig Hissen, een Bedrijfsreglement Arbo en Veiligheid en een map met veiligheidsbladen en tilinstructies. Deze map is in de nieuwe RI&E aangevuld met een register over de risico's van gezondheidsschadelijke stoffen. De map ligt in de kantine voor iedere medewerker ter inzage.”

BEKNOPT EN LEVENDIG

“Tijdens het invullen van de nieuwe RI&E”, vervolgt Van Boxtel, “kwam ik onderdelen tegen die ik best ingewikkeld vond. Ik las ook, want dat wist ik nog niet, dat je hulp van 5xbeter kunt inschakelen voor verbeterchecks. Die vormen de Arbocatalogus Metaal, zijn praktisch te gebruiken en je voldoet ermee aan alle wetgeving. Ideaal natuurlijk. Elke verbetercheck is een verdieping van een arbothema, inclusief een plan van aanpak voor verbeteringen.” Marvu werd gekoppeld aan verbetercoach Peter Kanters, die metaalbedrijven in Zeeland, Brabant en Limburg in 5xbeter begeleidt. “Kleinere bedrijven help ik om voorschriften tot een beknopt en levendig verhaal terug te brengen. Ik scheid hoofdzaken en bijzaken. Alles hoeft ook niet in één keer gedaan te worden. Ik vertel ook waar de inspectiedienst I-SZW, de vroegere Arbeidsinspectie, op let. Dat vinden bedrijven wel prettig.” Wat Kanters bij de eerste kennismaking met Marvu opviel was dat het een arbo-minded bedrijf is. “De directeur was aanwezig bij het gesprek met de preventiemedewerkster en mij. Daarmee liet hij zien zijn wettelijke zorgplicht serieus te nemen. Dat kom ik nog niet bij elk bedrijf tegen. Bovendien krijgt de preventiemedewerkster voldoende tijd en ruimte om met voorlichting en rondjes op de werkvloer de veiligheidscultuur te verbeteren. Bij Marvu durven mensen elkaar aan te spreken op onveilig gedrag.” Het viel Kanters ook op dat

Je moet blijven vertellen wat er van werknemers wordt verlangd, om het veiligheidsbewustzijn fris te houden.

de RI&E door Marvu 'volledig en kritisch' was ingevuld. "Dus geen afgeraffeld lijstje waar de vragen alleen met ja of nee aangekruist waren. Marvu had per antwoord ook een toelichting gegeven, met in het plan van aanpak de vermelding van een verbeteractie." "Arbo- en veiligheidsmaatregelen", voegt Van Boxtel toe, "communiceren we in een nieuwsbrief naar het personeel, oftewel: wat pakt het bedrijf aan, wat wordt er van de werknemers verlangd. Dat moet je wel blijven vertellen om het veiligheidsbewustzijn fris te houden. De RI&E mag geen papieren tijger zijn."

AANKNOPINGSPUNTEN

De verbetercheck bij Marvu op geluid - maximaal 80 decibel is de wettelijke norm - leverde alvast interessante aanknopingspunten op.

'Praktisch werken en veilig werken kunnen elkaar in de weg zitten'

"Er was", legt Kanters uit, "een verschil in de metingen die Marvu had uitgevoerd en wat de verbetercheck aangaf. Om helemaal zeker te zijn, doen we binnenkort nog enkele metingen op diverse plaatsen in de productiehal. Dan

weten we helemaal zeker of en waar maatregelen nodig zijn. De uitslag van de metingen ga ik in een interactieve toolboxmeeting bespreken met de werknemers, zodat ze alert blijven op oorzaken en risico's van geluidshinder." Van Boxtel: "Metaal klinken met een hamer is een forse geluidsbron. Het klinken duurt maar kort maar komt wel boven de 80 decibel. Het alternatief is om alleen nog hamers met een kop van kunststof te gebruiken. Ook bij slijpen en verspanen zit je al gauw boven de schadegrens. Het te harde geluid van de radio op de werkvloer is al teruggeschroefd." Kanters: "Bedrijven moeten proberen risico's bij de bron aan te pakken. Maar slijpen onder de 80 decibel is een moeilijk verhaal. Oordoppen zijn dan een must."

LASROOK

Ook de blootstelling aan lasrook is bij Marvu met een verbetercheck beoordeeld. De grenswaarde voor lasrook ligt sinds 2010 op 1 mg per kubieke meter. Te veel blootstelling aan lasrook kan op den duur chronische longklachten veroorzaken. Kanters: "Belangrijk is om bronafzuiging, ruimteventilatie en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen op de juiste manier te combineren. De verbetercheck is onderbouwd met metingen naar lasrook, zodat een bedrijf deze metingen niet meer hoeft uit te voeren. Bij Marvu is geen schadelijke blootstelling vastgesteld." Van Boxtel: "Wel is ons geadvi-

seerd om tussen de lassers een afscherming te creëren vanwege de blootstelling aan uv-straling. Die straling is schadelijk voor ogen en huid." Een veel voorkomend misverstand is dat lasrook vanzelf wordt weggezogen als de bronafzuiging aanstaat. Vaak staat de afzuigmond van een bronafzuiging te ver van de laswerkplek. Kanters: "De rook gaat dan vooral langs de afzuiging. De lasser staat dan in een rookpluim als hij geen adembescherming gebruikt."

TOOLBOXMEETINGS

Bij Marvu worden binnenkort de verbeterchecks op fysieke belasting en machineveiligheid ingevuld. "Daar zullen geen schokkende dingen uitkomen", verwacht Van Boxtel. "Fysieke belasting verminderen we nu al met tilhulpen, een lier en heftrucks, waarvoor een speciaal rijbewijs verplicht is. Onze machines beschikken over CE-markering, noodstop, afgeschermde delen. Het komt dus vooral aan op veilig gedrag van medewerkers. Om dat verder te stimuleren, zullen we regelmatig toolboxmeetings organiseren." Kanters: "Van bedrijven hoor ik vaak dat praktisch werken en veilig werken elkaar in de weg zitten. Dan vraag ik: 'Kun je dan helemaal niet meer werken, of wordt het alleen lastiger?' Meestal is het lastiger. Vervolgens bereik je vaak wel een praktische oplossing. En vaak zonder grote investeringen, maar door middelen die er al zijn, slimmer te gebruiken."•